

RĪGAS DOMES PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS DEPARTAMENTS
PILSĒTVIDES ATTĪSTĪBAS DEPARTAMENTS

Tālrunis 67105816, e-pasts: pad@riga.lv
www.rdpad.lv

Tematiskais seminārs „Darbs”

PROTOKOLS

2014. gada 23. oktobrī
Sanāksme tiek atklāta plkst. 14:00

Rīgā

Nr.2

Sanāksmi vada:

Valdis Melderis – moderators

Sanāksmē piedalās:

Skatīt pielikumu (pielikumā dalībnieku saraksts no reģistrācijas)

Sanāksmi protokolē: Linda Tīruma

Darba kārtībā: Tematiskais seminārs par tēmu „DARBS”.

V. Melderis: atklāj sanāksmi. Iepazīstina klātesošos ar dalībnieku grupām, kas pārstāvētas šajā seminārā. Ieskicē dienas programmu, laika „rāmi”. Aicina uzstāties Rīgas Pilsētas attīstības departamenta Pilsētvides attīstības pārvaldes vadītājas vietnieci Inesi Sirmo.

Inese Sirmā: uzstājas ar uzrunu, pateicas klātesošajiem par dalību. Izklāsta, ka viens no galvenajiem jaunā teritorijas plānojuma mērķiem –panākt harmonisku vidi un vienlaikus nodrošināt konkurēspējīgu ekonomiku. To iespējams panākt, iesaistot sabiedrību. Pagājušā gada nogalē notikušas 18 apkaimju sanāksmes (tikšanās ar apmēram 1000 rīdziniekiem, ievāktas 277 aptaujas formas), kurās iedzīvotāji ieskicējuši problēmas, nākotnes vīziju. Tieki iezīmēti galvenie problēmjautājumi: sporta un atpūtas zonu trūkums, autostāvvietu trūkums dzīvojamos rajonos, neskaidrais velosipēdu celiņu tīklojums, pilsētas infrastruktūras zemais tehniskais stāvoklis. Noslēdz runu.

V. Melderis: ieskicē dienas programmu. Tieki pieteikta Māra Liepa – Zemeša – Pilsētvides attīstības pārvaldes galvenā teritorijas plānotāja – jaunā Rīgas teritorijas plānojuma izstrādes koordinatore, kā arī valsts un pašvaldības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju tematiskā plānojuma vadītāja.

Māra Liepa - Zemeša: sabiedrības līdzdalībai ir trīs uzdevumi - informēt, noskaidrot viedokli un iesaistīt iedzīvotājus. Nākamajā gadā iecerēts apstiprināt tematiskos plānojumus, ieplānota redakciju izstrāde un plānojuma apstiprināšana.

No iepriekšējām sarunām secināts:

- rīdziniekus galvenokārt uztrauc, kā attīstās teritorijas dzīvesvietu tuvumā;
- pieostas apkaimju problemātika – dzelzceļš, trokšņi, piesārņojums utt. (uzsākts darbs pie atsevišķa tematiskā plānojuma). Pilsētas attīstības departaments reaģējis, definējot cilvēku intereses attiecībā pret pieostas rajonu.

Visvairāk rīdzinieki apmierināti ar sabiedrisko transportu, zaļo zonu, ikdienas pakalpojumu pieejamību; šā brīža problēmas – autostāvvietas, kanalizācijas sistēmas, vajadzība pēc atpūtas zonām, autoceļu sakārtošana, pirmsskolas izglītības iestāžu trūkums, ārstniecības iestāžu trūkums, ūdens un kanalizācijas sistēmas izveide atsevišķās pilsētas apkaimēs.

Galvenie secinājumi no semināra „Mājoklis” (22.10.2014.) – svarīga iedzīvotāju informētība un uzņēmumu atklātība attiecībā pret iedzīvotājiem, svarīga sadarbība. Tieki minēti piemēri par atklātības veicināšanu. Mājošanas funkcija kalpo kā mēraukla problēmsituāciju izvērtēšanai un labvēlīgas dzīves kvalitātes veicināšanai. Tika norādīts – lai sadzīvotu ar citām funkcijām, svarīgs to apjoms un lielums. Tika diskutēts par izglītības iestāžu apbūves atļaujām apdzīvojamajās teritorijās. Jābūt vienādiem nosacījumiem attiecībā uz visām apdzīvojamajām teritorijām. Drošība – viens no svarīgākajiem aspektiem. Vietās, kur rodas konfliktsituācijas, iedzīvotājiem jānodrošina bonusi. Zaudējumi, kas rodas pilsētas budžetā, būtu jākompensē uzņēmumiem, kas rada drošības apdraudējumu.

Tiek iezīmēta stratēģijas virzība par tēmu „Darbs”: viena no būtiskajām problēmām – iedzīvotāju samazināšanās un pilsētas izplešanās. Jāveicina jau apbūvēto teritoriju attīstība, virzoties uz kompaktu apbūvi. Jāveicina arī transporta attīstība. Svarīga Rīgas brīvosta, taču jāmeklē risinājumi, kā uzlabot dzīves kvalitāti cilvēkiem, kas dzīvo tās tuvumā. Stratēģijā jādefinē apkaimju socializēšanās mezgli punkti, prioritārās attīstības teritorijas – pilsētas centra attīstība un jaunās attīstības teritorijas. Plānojums ir tikai viens no instrumentiem, jo tas jāaplūko kontekstā ar pilsētas budžetu un citiem aspektiem.

Risināmie uzdevumi:

- uzņēmumu teritoriju iekļaušanās pilsētvidē;
- prioritāri attīstāmās teritorijas;
- iedzīvotāju informētības uzlabošana;
- risku iespējamības un ietekmes uz dzīves kvalitāti samazināšana;
- uzņēmumu attīstībai nepieciešamās teritorijas definēšana;
- pakalpojumu attīstība.

Šā semināra ietvaros tiek plānots meklēt risinājumus visas pilsētas attīstības kontekstā. Jautājumi izriet no sabiedrības iepriekš izteiktās problemātikas. Dalībnieki tiek iepazīstināti ar jautājumiem grupās, par kuriem tiks diskutēts semināra praktiskajā daļā, akcentējot, ka šajā posmā ļoti būtiski saprast, kuru risinājumu izvēlēties, tamdēļ katrai grupai jārod iespējamais risinājums konkrētā jautājumā, izvērtējot trīs piemērus un uzsklausot īsu problēmas izklāstu. Lai darbs būtu efektīvāks, katrai grupai tiks piedāvāti arī iespējamie risinājumu varianti, vienlaikus aicinot arī izstrādāt savu alternatīvu.

Uzstāšanās tiek noslēgta.

V. Melderis: aicina grupu vadītājus iznākt auditorijas priekšā, izklāstīt katras grupas darba saturu un sagaidāmo rezultātu.

Auditorijas priekšā tiek aicināti:

- Ljeta Putāne – Rīgas brīvostas tematiskā plānojuma vadītāja;
- Karīna Jansone – Mājokļu attīstības un Rīgas kultūrvēsturisko teritoriju tematiskā plānojuma vadītāja;
- Nikā Kotoviča – Meliorācijas attīstības tematiskā plānojuma vadītāja;
- Jurījs Grizāns – Uzņēmējdarbības tematiskā plānojuma vadītājs.

V. Melderis: aicina izteikties minētās personas.

Jurijs Grizāns: tēma „Pakalpojumu centru attīstība daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās”; atslēgas vārdi – pakalpojumi un pakalpojumu centri, fokusējot uzmanību uz daudzstāvu dzīvojamām teritorijām.

Nika Kotoviča: tēma – „Pakalpojumu centru attīstība savrupmāju un apbūves teritorijās”; diskusijas virziens - pakalpojumi un pakalpojumu centri; fokuss – savrupmāju un mazstāvu dzīvojamām teritorijām.

Karīna Jansone: tēma – „Funkcionālā zonējuma izmaiņas”; fokuss - izmantojot piemērus, radīt kritērijus funkcionālā zonējuma maiņai.

Ljeta Putāne: tēma – „Degradētās teritorijas” – potenciālie risinājumi šo teritoriju attīstībai.

V. Melderis: aicina uzdot precīzējošus jautājumus Mārai vai darba grupu vadītājiem darba grupu ietvaros. Izskaidro tālāko darbības plānu, organizatoriskos jautājumus. Grupas pulcējas pie izejas. Pirmā daļa slēgta.

V. Melderis: atklāj prezentāciju daļu. Tieka saskaņota organizatoriskā prezentāciju puse. Grupu vadītāji tiek aicināti ieskicēt sarunas tēmu, piedāvātos variantus. Risinājumus prezentē grupu dalībnieki. Turpinājumā – diskusija.

Tiek apzināti grupu pārstāvji. Uzstāties ar secinājumiem tiek aicināta pirmā grupa.

Jurijs Grizāns: tiek pieteikta prezentācija grupas tēmai „Pakalpojumu centru attīstība daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās”, sākotnēji uzslavējot saliedēto grupas darbu, sirsniņo un radošo atmosfēru.

Rīgas pilsētas attīstības stratēģijā noteikt definēt apkaimju centrus un to funkcijas. Tieka argumentēts, ka viena no mūsdieni iedzīvotāju nepieciešamībām visdažādākajās apkaimēs ir pakalpojumu pieejamība, klāsts un kvalitāte. Grupas ietvaros - mēģinājums rast risinājumu trīs jautājumiem.

Pirmais no tiem - kas mūsdieni izpratnē ir pakalpojumu centrs – tā būtība un galvenās funkcijas.

Lai to izklāstītu, uzstāties tiek aicināta grupas pārstāve Gundega (uzvārds netika minēts).

Gundega (Vecmīlgrāvja attīstības biedrības pārstāve): situācijas raksturojums Vecmīlgrāvī - daudzdzīvokļu māju apkaimē pieejami veikali, frizētavas, šūšanas darbnīcas u.c. – viss, kas nepieciešams iedzīvotāju vajadzībām. Ja nepieciešami lielāki pirkumi, jādodas uz pilsētas centru.

Jurijs Grizāns: noskaidrojot pirmo jautājumu, nonācām pie nākamā - kā tukšu pakalpojumu „grozu” aizpildīt ar komerciālpakalpojumiem, kas nepieciešami iedzīvotājiem noteiktā apkaimē?

Lai to izklāstītu, uzstāties tiek aicināta grupas pārstāve Ruta (uzvārds netika minēts).

Ruta: tika diskutēts, kāds ir pakalpojumu klāsts. Tas varētu būt ļoti plašs.

- Būtiskākie – tirdzniecības, pārtikas nozares pakalpojumi, kas parasti apkaimes centrā mēdz būt nodrošināti labā kvalitātē;

- otrajā vietā pēc nozīmības – skaistumkopšanas saloni un veselības centri;
- trešajā – sadzīves pakalpojumi (ķīmiskās tīrītavas, darbnīcas utt.);
- ceturtajā – bērnu pieskatīšanas un izklaižu centri, bērnu laukumi;
- svarīga arī sporta centru esamība;
- sabiedriskās ēdināšanas, medicīnas (iekļaujot aptiekas);
- veterīnārie pakalpojumi;
- banku filiāļu nepieciešamība;
- kā arī vietējo ražotāju tirdzniecības vietas, lai būtu iespēja iegādāties arī vietējās preces. Šīm pozīcijām būtu jābūt nodrošinātām katrā apkaimē.

Jurijs Grizāns: trešais jautājums - noskaidrojot, ko būtu jāietver pakalpojumu „grozam”, svarīgi saprast, kuras varētu būt labākās lokācijas vietas šiem pakalpojumiem. Tika analizēta Pļavinieku apkaimē, ieskicējot pašreizējo iedzīvotāju apmierinātības līmeni šajā apkaimē, šā brīža organizāciju un pakalpojumu objektu izvietojumu Pļaviniekos. Tika diskutēts par ieguvumiem un zaudējumiem attiecībā uz pakalpojumu objektu izvietojumu - gan kompleksi, gan atsevišķās ēkās (tirdzniecības centros, daudzdzīvokļu namu pirmajos stāvos u.tml.).

Lai to izklāstītu, uzstāties tiek aicināta grupas pārstāve Jekaterina (uzvārds netika minēts).

Jekaterina: tiek piedāvāti trīs risinājumu veidi, kas atkarīgi no:

- apkaimes mēroga, iedzīvotāju skaita (nedrīkst pieļaut, ka mazās apkaimēs ir lieli tirdzniecības centri, kas izkonkurē mazos veikaliņus);
- savstarpēji papildinoša objektu izvietojuma;
- objektu organizēta izvietojuma.

Par piemēru tiek minēti Vecāki, kur pārsvarā izvietotas brīvdienu mājas un vasaras atpūtas zonas, tamdēļ tirdzniecības centriem nebūtu iespējas atbilstoši pelnīt šajā rajonā. Šajā apkaimē būtu piemēroti veikaliņi un mazi kioski. Savukārt centra rajonā būtu nepieciešams koncentrēt lielus tirdzniecības objektus un izklaides iespējas – atbilstoši pieprasījumam šajā apkaimē. Svarīgi atstāt vietu konkurencei, mazinot viendabīgu pakalpojumu klāstu. Jāņem vērā, ka lielu tirdzniecības centru esamība nelielās teritorijās rada problemātisku satiksmi. Diskusijas rezultātā nolemts, ka nepieciešami visi trīs risinājumu veidi, jo katrā apkaimē ir savs iedzīvotāju blīvums, kas ietekmē pakalpojumu klāsta izvēli.

Jurijs Grizāns: noslēdz prezentāciju.

V. Melderis: aicina komentēt prezentāciju.

Sieviete (vārds, uzvārds netika minēts): prezentācijā tika atspoguļotas kultūras iestādes, tomēr runātāji tās nepieminēja. Kāda ir to nozīme?

Jurijs Grizāns: tas ir vēl viens pakalpojumu piemērs. Diskusiju rezultātā nonācām pie secinājuma, ka arī tām jābūt pilnvērtīgi nodrošinātām – iespējams, par to varētu rūpēties privāti uzņēmēji, kas ieņemtu šo nišu.

V. Melderis: vai jums ir priekšstats, kādas ir iedzīvotāju vēlmes apkaimēs attiecībā uz kultūru?

Sieviete (vārds, uzvārds netika minēts, grupas pārstāve): kā pozitīvs piemērs tika minēts Kalnciema kvartāls, kas šobrīd ļoti labi darbojas, ķemot vērā, ka tā ir privāta biznesa realizācija, kas piemērojas sezonālam pieprasījumam.

V. Melderis: vai šobrīd tā ir tendence – neveidot katram pakalpojumam atsevišķu lokācijas vietu?

Sieviete (vārds, uzvārds netika minēts, grupas pārstāve): iedzīvotājiem tā ir priekšrocība – tiek nodrošināti vairāki pakalpojumi vienlaikus.

V. Melderis: pateicas grupai. Tieki aicināta nākamā grupa.

Nika Kotoviča: tēma „Pakalpojumu centru attīstība savrupmāju un apbūves teritorijās”. Atsevišķi tika skatītas mazstāvu un savrupmāju apbūves teritorijas, kurās pakalpojumu klāsts šobrīd ir ļoti nevienmērīgs. Piemērs – Jaunciems, kurā dominē mazstāvu apbūve un dzīvo 2,5 tūkstoši iedzīvotāju, blīvums – trīs iedzīvotāji uz vienu hektāru, apbūvētā teritorijā – apmēram 15.

Tika aplūkoti trīs risinājumi:

- pakalpojumu izvietojums mazstāvu dzīvojamo ēku pirmajos stāvos;
- pakalpojumu uzvietojums atsevišķās ēkās vai ēku kompleksos;
- lielie iepirkšanās centri, kas atrodas citur pilsētā, bet ir labi sasniedzami ceļā uz darbu, skolu u.tml.

Rezultāti: darba grupa sākotnēji ierosinājusi atsevišķi skatīt mazstāvu un savrupmāju apbūves teritorijas.

Lai izklāstītu pirmo risinājumu, uzstāties tiek aicināta grupas pārstāve Silvija (uzvārds netika minēts).

Silvija: tika definēts, kas ir pakalpojumu centrs – ikdienas pakalpojumu pieejamības nodrošinātājs un ekonomiski izdevīga institūcija uzņēmējiem. Tika secināts, ka jebkurā teritorijā ir nepieciešams doktorāts, veterinārie pakalpojumi, ārstu pakalpojumi, zooveikals, pārtikas un sadzīves pakalpojumu iespēja, šūšanas, apavu remonts, frizētava. Savrupmāju apbūves teritorijā nav vēlamas dzīvnieku patversmes, lielas biroja ēkas u.tml., lai gan tika atbalstīta pasta esamība un citas ēkas, kas atbilstu dzīvojamās apbūves teritorijas mērogam. Tika secināts, ka jebkurā teritorijā jābūt iespējai ne vien saņemt, bet arī sniegt pakalpojumus, ja iedzīvotājs to vēlas. Svarīgi samērot pakalpojumu klāstu ar teritorijas mērogu.

Nika Kotoviča: rezumējot – pirmais scenārijs ir pieņemams, taču Rīgas pilsētas teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumos nepieciešams atrunāt elastīgus nosacījumus komercpakalpojumu klāsta izvietošanai savrupmāju un mazstāvu dzīvojamos rajonos.

Otrais risinājums – komercpakalpojumi, tostarp, veikalus, tirgus u.tml., tiek izvietoti atsevišķos kompleksos.

Lai izklāstītu otro risinājumu, uzstāties tiek aicināts grupas pārstāvis (uzvārds netika minēts).

Vīrietis (vārds, uzvārds netika minēts, grupas pārstāvis): Galvenā ideja – ja iespēja būvēt atsevišķus pakalpojumu centrus, tiem jābūt atbilstošiem rajona mērogam.

Trešais risinājums netiek atbalstīts, jo uzbūvējot lielveikalu privātēku rajonā, tiek samazināta privātīpašumu vērtība.

Tiek izteikts ierosinājums - Rīgas Domei būtu jāmotivē uzņēmējus būvēt nelielus veikalus mazstāvu un savrupmāju rajonos; lieli tirdzniecības centri netiek atbalstīti.

V. Melderis: vai darba grupai ir komentārs par kultūras un izklaides iestādēm?

Nika Kotoviča: diskusijas mērķis – komercpakalpojumi, par šīm tēmām nediskutējām.

Tika piedāvāts arī ceturtais – darba grupas izvirzīts risinājums – t.i., pašvaldībām par saviem līdzekļiem būvēt pakalpojumu centrus, izrējot telpas komercuzņēmējiem.

Tika atrunāti kritēriji, saskaņā ar kuriem tiktu lemts par apdzīvojamās teritorijas papildināšanu ar pakalpojumu centru:

- iedzīvotāju skaits (blīvums, maksātspēja);
- auto mobilizācijas līmenis (statistika: lielākais – savrupmāju dzīvojamajās teritorijās, mazākais – mazstāvu teritorijās).

V. Melderis: komentāri?

Viesturs (uzvārds netika minēts): vai auto mobilizācijas līmenis ir labs vai sliks kritērijs?

Sieviete (vārds, uzvārds netika minēts): atkarībā no tā veidojas kustības intensitāte uz ceļiem. Tā kā savrupmāju apbūves rajonos tas ir lielāks, var rasties biežākas problēmsituācijas. Otrs aspekts – lielveikala būves gadījumā radīsies papildus plūsma, kas mazstāvu un savrupmāju gadījumā nav vēlama.

V. Melderis: jautājumi?

Sieviete (vārds, uzvārds netika minēts): vai radām atbildi, kā atšķiras savrupmāju un mazstāvu rajoni pēc to pakalpojumu klāsta funkcionalitātes?

Nika Kotoviča: atšķiras pēc mēroga un funkciju klāsta. Tika diskutēts par pakalpojumiem, kuri nepieciešami visbiežāk un kuri – reti. Minētais arguments var būt kritērijs, lai noteiku, kuri no pakalpojumiem būtu jāievieš obligāti. Pateicas par grupas darbu.

V. Melderis: pateicas grupai.

Tiek aicināta Dace Kiršteina.

Dace Kiršteina: tēma „Funkcionālā zonējuma izmaiņas”. Sākotnēji tiek izteikta pateicība par grupas darbu. Attiecībā uz funkcionālā zonējuma izmaiņām – tika strādāts ar diviem zemes gabaliem, kuru īpašnieki iesnieguši priekšlikums mainīt funkcionālo zonējumu, lai attīstītu nekustamo īpašumu sev vēlamā virzienā. Svarīgākie jautājumi:

- faktori, kas jāņem vērā, mainot funkcionālo zonējumu;
- kā izvērtēt šos priekšlikumus?

Tika aplūkota noteikta Berģu teritorija, un tās īpašnieka priekšlikums ieviest šajā teritorijā ražošanas funkciju. Viens no kritērijiem – jāzina, ko tieši īpašnieks šajā teritorijā plāno darīt. Tā kā šādas informācijas piemērā nebija, tika izteikti pieņēmumi par iespējamo darbību šajā platībā.

Tika piedāvāti trīs risinājumi:

- ļaut pārzonēt teritoriju,
- atstāt to esošā stāvoklī,
- jauna - alternatīva risinājuma meklēšana.

Otra teritorija – Bukulti: neapbūvēta teritorija, kas daļēji atrodas savrupmāju apbūves teritorijā, daļēji – apstādījumos. Īpašnieks šeit vēlas ieviest jauktu teritoriju ar dzīvojamou funkciju. Darba grupa vērsa uzmanību aspektam, ka teritorijas ziemeļu un dienvidu daļā ir vērojami apgrūtinājumi.

Vadīt turpmāko prezentācijas daļu tiek aicināta cita grupas pārstāvē.

Sieviete (vārds, uzvārds netika minēts, grupas pārstāvē): tika piedāvāti kritēriji priekšlikumu izvērtēšanai. Viena no iespējām - rīkot referendumu šajā apkaimē.

Mēginot izprast visu iesaistīto pušu argumentus, tika secināts – tā kā Bergos ir esošas dzīvojamās teritorijas, atļaut šā zemes gabala īpašniekam turpināt esošo saimniecisko darbību.

Attiecībā uz Bukultiem – ņemot vērā, ka šobrīd šajā rajonā ir nepagūtas teritorijas, tika secināts, ka šeit nebūtu pieļaujams mainīt zonējumu.

Kopumā tika izdarīts secinājums, ka nepieciešams noteikt minimālo zonējuma platību jebkāda tipa teritorijai.

V. Melderis: vai šobrīd ir noteikta minimālā zonējuma platība?

Sieviete (vārds, uzvārds netika minēts): saskaņā ar Ministru Kabineta noteiktumiem, kas stājušies spēkā pagājušā gadā, šobrīd esam pārejas stadijā no esošās kārtības uz jaunu –

turpmāk būs svarīgi primāri noteikt minimālo zonējumu un tikai tad pieņemt lēmumu attiecībā uz noteiktām teritorijām.

V. Melderis: precizējošu jautājumu nav; uzstāties tiek aicināta Ljeta Putāne.

Ljeta Putāne: tēma – „Degradētās teritorijas”. Šai tēmai jākļūst par vienu no aktuālākajām šobrīd. Degradētās teritorijas ir teritorijas, kas agrāk ir izmantotas, bet šobrīd ir pamestas vai netiek pilnībā izmantotas. Raugoties statistikas datos no 2006. gada, iespējams secināt, ka tiek attīstītas citu tipu teritorijas, bet ne degradētās.

Viena no darba grupas ietvaros aplūkotām degradētām teritorijām atrodas Jaunmīlgrāvī (izteikti industriāls rajons), otra – Čiekurkalnā, Starta ielas rajonā.

Lai izklāstītu rezultātus, uzstāties tiek aicināta grupas pārstāvis Pauls Puķītis.

Pauls Puķītis (strādā Rīgas Domē): Čiekurkalna un Jaunmīlgrāvja piemēru dēļ izpalicis vispārīgu kritēriju definējums. Jaunmīlgrāvja teritorijas gadījumā izvirzīts viedoklis - būtu jāņem vērā ostas teritorijas uzņēmumu atļauju faktori. Šāda tipa plānošanā pašvaldībai būtu jāapvienojas ar citām iestādēm, izveidojot vienotus kritērijus pašvaldības kompetences ietvaros.

Grupas pārstāvis Jānis Anniņš izvirzījis viedokli, ka kritērijiem jābūt objektīviem un taustāmiem – piemēram, gaisa piesārņotības līmenis, trokšņu līmenis, transporta pieejamība u.tml. Uģis Stīpnieks izvirzījis viedokli – jāizprot, kāda ir īpašnieku loma labvēlīga rezultāta panākšanai. Secinājumi – kritēriji palīdz izvērtēt, vai īpašnieku nodomi ir labticīgi un kā viņu ierosinātie teritorijas plānojumi ietekmē degradēto teritoriju attīstību.

Degradētās teritorijas tiek salīdzinātas ar „karsta kartupeļa” analogiju – īpašniekam jāliek saprast, ka šis „karstais kartupelis atrodas viņu mutē un reiz tas būs jānorij”. Jāvienojas par kritērijiem, lai noteiktu pieeju katrai no degradētajām teritorijām. Tie ir šādi:

- teritorijas sanācīja;
- vai teritorijā atrodas kultūrvēsturiski objekti;
- gaisa kvalitāte;
- ūdenstilpņu klātbūtnē;
- ietekmēto iedzīvotāju skaits;
- vizuālais izskats;
- transporta pieslēgums;
- rekreācijas pieejamība;
- komunikāciju nodrošinājums;
- īpašuma apgrūtinājumi;
- rajona perspektīvas attīstība.

Secinot, ka īpašnieks ir labticīgs un vēlas attīstīt teritoriju, svarīgi saprast, kā šai procesā var iesaistīties pašvaldība un kuru kritēriju realizāciju tā var atbalstīt.

Jānis Anniņš: galvenā doma – ar nodokļu palielināšanu vai atlaidēm iespējams ietekmēt degradēto teritoriju īpašniekus, tādā veidā panākot īpašumu attīstību.

Piemēram, paaugstinot teritorijas nodokli, īpašnieks ir spiests domāt, ko ar šo īpašumu darīt. Īpašniekiem būtu jāveicina apziņa, ka pilsētai ir svarīgi radīt labvēlīgāku pilsētviidi. Ar nodokļu politiku būtu iespējams ilgtermiņā mainīt esošo situāciju (līdzīgi graustu programmai).

Ljeta Putāne: tika secināts, ka ir ļoti būtiski individuāli skatīt katru no teritorijām, jo katrai no tām jābūt piemērojamai individuālai attīstības programmai. Jāņem vērā arī cēloņi, kādēļ noteikta teritorija ir degradēta.

V. Melderis: vai noteikumi paredz atsevišķu pieeju katrai teritorijai?

Pauls Pukītis: minētie piemēri labi ilustrē, ka vienota pieeja šobrīd nav iespējama. Piemēram, Jaunmīlgrāvis par degradētu teritoriju veidojies gadu desmitiem, savukārt Čiekurkalnā ir neliela degradēta teritorija - acīmredzama īpašnieka nevēlēšanās šo teritoriju sakārtot, lai gan to varētu risināt salīdzinoši ātri un nelielam finanšu līdzekļiem.

Sarmīte Barvika (RTU pārstāve; agrāk strādājusi Zemes dienestā un pētījusi graustu problēmas): Kadastrālās vērtēšanas konceptā ir paredzēts trīs procentu nekustamā īpašuma nodoklis šādiem apgabaliem. Īpašumu tiesību sarežģības dēļ šos jautājumus ir grūti risināt. Viens no svarīgākajiem faktoriem – izmaksas par ēku nojaukšanu. Tas ir viens no argumentiem, kādēļ neatmaksājas šo teritoriju sakārtošana. Problemas rada arī dalītā īpašuma politika. Igaunijā šie jautājumi tiek risināti, piedāvājot īpašniekiem bez maksas attīstīt nojaukšanas projektus, pārstrādājot šīs ēkas būvgružos. Lielākā problēma – ne visiem ir zināšanas un prasmes, lai atbrīvotos no graustiem degradētajās teritorijās.

Pauls Pukītis: runājot par paaugstināto trīs procentu nodokli – tas ir veids, kā apiet dalītā īpašuma politiku. Izmaksas tiek samazinātas, paredzot būvgružu realizāciju.

V. Melderis: būtu jādomā arī par makroekonomisko situāciju – vai bankas atbalsta šādu risinājumu.

Viesturs (uzvārds netika minēts): attiecībā uz plānojumu līdz 2030. gadam – runāt par graustiem šādā kontekstā nav nozīmes, jo neplānojam to zonējumu. Ir atšķirība starp juridisko un privātpersonu nekoptām teritorijām, - ja piemērojam vienādus nosacījumus visiem, jāņem vērā, ka primāri Rīgas Domei un valstij īpašumā ir daudz graustu. Jāievēro saprātīguma princips. Valstij pirmkārt jāsaprot, kas ir tās īpašumā.

Rīgas centru pēdējos 10 gados pametuši 50 procenti iedzīvotāju – kā panākt, lai cilvēki atgriežas? Varētu būt pieeja, ka centra rajonā tiek piemērota zemākā kadastrālā vērtība un tās rezultātā cilvēkiem ir tik liela vēlme atriezties, ka konkurences rezultātā šī vērtība atkal tiek palielināta.

Pauls Pukītis: veids, kā cīnīties ar graustiem, ir sadalīts starp struktūrvienībām. Par to neesamību Rīgas teritorijā rūpējas īpašuma departaments, kuru primārā rūpe ir drošība, savukārt Attīstības departamenta primārās intereses ir pilsētvides izskats un attīstība.

V. Melderis: ko darīt?

Pauls Pukītis: ņemot vērā, ka degradētās teritorijas ietekmē apdzīvotības jautājumus Rīgā, iespējams, ne visas no tām, būtu jāattīsta, pievēršoties aspektiem, kas šobrīd ir aktuālāki.

Vīrietis (vārds, uzvārds netika minēts): komentējot kadastrālo vērtību jautājumu – ir skaidra likumdošana, kā tās tiek noteiktas, tamdēļ pieņemot šodien izskanējušos argumentus, to noteikšanas veids būtu pilnībā jāmaina.

Lielā mērā problēmu iemesls ir nelielie nekustamā īpašuma nodokļi, kas ar mazām izmaksām ļauj uzturēt graustu rajonus ilgtermiņā. Rīgas Domes graustu programmas plāna ietvaros panākts, ka Rīga no tiem tiek attīrīta. Ar līdzīgu plānu varētu risināt arī degradēto teritoriju problemātiku. Šīs teritorijas būtu jāsazonē, lai saprastu, kādu iemeslu dēļ tās neattīstās - Jaunmīlgrāvja stagnācijas cēloņi ir transporta piekļuves un komunikāciju tīkla grūtības, savukārt Čiekurkalna – īpašnieka nevēlēšanās attīstīt šo rajonu.

V. Melderis: noslēdz diskusijas. Aicina Inesi Sirmo noslēgt semināru.

Inese Sirmā: pateicas par dinamiskajām prezentācijām. Rezumējums: plānotāja lēmumu radītās sekas izjūtam ilgtermiņā. Arī vakar seminārā dzirdētais ir apliecinājums, ka nav iespējama universālas pieejas izstrādē visai Rīgas teritorijai, - katru rajonu vēlams aplūkot lokāli. Jaunā koncepcija nosaka, ka plānošanas process ir nepārtraukts, ieviešot arvien

lielāku detalizāciju. Pēc plānošanas apstiprināšanas tiek izstrādāti lokālplānojumi un detālplānojums – visos līmeņos tiek iesaistīta sabiedrība.

V. Melderis: precizējošs jautājums – ja lokālplānojumā neviens nevēlas iekļaut suņu patversmes, taču vismaz divām ir paredzēts būt, kas notiek šādos gadījumos?

Inese Sirmā: uzstādījumā paredzēts, ka to vietas jānosaka teritorijas plānojuma līmenī. Kā tas izdosies, tiks apzināts nākotnē.

Klātesošie tiek aicināti iesaistīties arī turpmāk.

Tiek uzsvērts, ka šobrīd noris plānošanas sākumstadija. Tieki apliecināta gatavība radīt jauno teritorijas plānojumu ar uzsvaru uz kvalitati un mūsdienīgumu. Projektu vadītāju kontakti atrodami mājaslapā. Darbs turpināsies tematiskajās darba grupās, padziļināti diskutējot gan par šodien runātajiem, gan citiem jautājumiem.

Nākamais sabiedrības līdzdalības pasākums plānots nākamā gada otrajā pusē, kad būs izstrādātas 11 tematisko plānojumu redakcijas un nodotas sabiedrības līdzdalībai.

Noslēdz runu.

V. Melderis: ieskicē 29.10.2014. semināra darba kārtību un pateicas par darbu šodien. Noslēdz semināru.

Sanāksme tiek slēgta plkst. 17:20.

Protokola pielikumā dalībnieku saraksts 4 lpp.

Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta
Pilsētvides attīstības pārvaldes vadītāja

Protokolēja

I. Purmale

L. Tīruma

RĪGAS DOMES PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS DEPARTAMENTS
PILSĒTVIDES ATTĪSTĪBAS DEPARTAMENTS

Tālrunis 67105816, e-pasts: pad@riga.lv
www.rdpad.lv

Tematiskais seminārs „Darbs”

KOPSAVILKUMS

Tēma „Pakalpojumu centru attīstība daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās”

Definējamie jautājumi:

- 1) kas mūsdienā izpratnē ir pakalpojumu centrs – tā būtība un galvenās funkcijas;
- 2) kā tukšu pakalpojumu „grozu” aizpildīt ar komerciālpakalpojumiem, kas nepieciešami iedzīvotājiem noteiktā apkaimē;
- 3) kuras varētu būt labākās lokācijas vietas šiem pakalpojumiem?

Risinājumi:

Pakalpojumu „groza” aizpildīšana prioritārā secībā:

- būtiskākie – tirdzniecības, pārtikas nozares pakalpojumi, kas parasti apkaimes centrā mēdz būt nodrošināti labā kvalitātē;
- otrajā vietā pēc nozīmības – skaistumkopšanas saloni un veselības centri;
- trešajā – sadzīves pakalpojumi (ķīmiskās tīrītavas, darbnīcas utt.);
- ceturtajā – bērnu pieskatīšanas un izklaīžu centri, bērnu laukumi;
- svarīga arī sporta centru esamība;
- sabiedriskās ēdināšanas, medicīnas (iekļaujot aptiekas);
- veterinārie pakalpojumi;
- banku filiāļu nepieciešamība;
- kā arī vietējo ražotāju tirdzniecības vietas, lai būtu iespēja iegādāties arī vietējās preces. Šīm pozīcijām būtu jābūt nodrošinātām katrā apkaimē.

Nosakot pakalpojumu veidu un lokācijas vietu, jāņem vērā šādi kritēriji:

- apkaimes mērogs, iedzīvotāju skaits;
- savstarpēji papildinošs objektu izvietojums;
- objektu organizēts izvietojums.

Tēma „Pakalpojumu centru attīstība savrupmāju un apbūves teritorijās”

Problēma: pakalpojumu klāsts mazstāvu un savrupmāju apbūves teritorijās šobrīd ir ļoti nevienmērīgs.

Risinājums:

Tika aplūkoti trīs risinājumi:

- pakalpojumu izvietojums mazstāvu dzīvojamo ēku pirmajos stāvos (Rīgas pilsētas teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumos nepieciešams atrunāt elastīgus nosacījumus komercpakalpojumu klāsta izvietošanai savrupmāju un mazstāvu dzīvojamos rajonos);

- pakalpojumu uzvietojums atsevišķās ēkās vai ēku kompleksos (tiem jābūt atbilstošiem rajona mērogam);
- lielie iepirkšanās centri, kas atrodas citur pilsētā, bet ir labi sasniedzami ceļā uz darbu, skolu u.tml. (šim risinājumam darba grupas ietvaros netika pasts atbalsts).

Ierosinājums - Rīgas Domei būtu jāmotivē uzņēmējus būvēt nelielus veikalus mazstāvu un savrupmāju rajonos.

Kritēriji, saskaņā ar kuriem var lemt par apdzīvojamās teritorijas papildināšanu ar pakalpojumu centru:

- iedzīvotāju skaits (blīvums, maksātspēja);
- auto mobilizācijas līmenis (statistika: lielākais –savrupmāju dzīvojamajās teritorijās, mazākais – mazstāvu teritorijās).

Tēma „Funkcionālā zonējuma izmaiņas”

Problēma: kā rīkoties, saņemot zemes īpašnieku priekšlikumus mainīt funkcionālo zonējumu, lai attīstītu nekustamo īpašumu sev vēlamā virzienā. Svarīgākie jautājumi:

- faktori, kas jāņem vērā, mainot funkcionālo zonējumu;
- kā izvērtēt šos priekšlikumus?

Risinājumi:

- ļaut pārzonēt teritoriju,
- atstāt to esošā stāvoklī,
- jauna - alternatīva risinājuma meklēšana.

Kopumā tika izdarīts secinājums, ka nepieciešams noteikt minimālo zonējuma platību jebkāda tipa teritorijai.

Tēma „Degradētās teritorijas”

Problēma: raugoties statistikas datos no 2006. gada, iespējams secināt, ka Rīgā tiek sakoptas citu tipu teritorijas, bet ne degradētās.

Risinājumi:

Jāvienojas par kritērijiem, lai noteiku pieeju katrai no degradētajām teritorijām. Tie ir šādi:

- teritorijas sanācija;
- vai teritorijā atrodas kultūrvēsturiski objekti;
- gaisa kvalitāte;
- ūdenstilpņu klātbūtnē;
- ietekmēto iedzīvotāju skaits;
- vizuālais izskats;
- transporta pieslēgums;
- rekreācijas pieejamība;
- komunikāciju nodrošinājums;
- īpašuma apgrūtinājumi;
- rajona perspektīvas attīstība.

Secināts, ka ir ļoti būtiski individuāli skatīt katru no teritorijām. Katrai no tām jābūt piemērojamai individuālai attīstības programmai. Jāņem vērā cēloņi, kādēļ noteikta teritorija ir degradēta.

Ierosinājums - ar nodokļu palielināšanu vai atlaidēm iespējams ietekmēt degradēto teritoriju īpašiekus, tādā veidā panākot īpašumu attīstību.